

УДК: 616.24-002.5-07-007.001.362:615.015:616.921.5:612.017.1.001.5

МПК¹⁰ G 01 N 33/50, G 01 N 33/53

№ держреєстрації 0118U003474

Інв. №

Національна академія медичних наук України
Державна установа «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України»
(НІФП НАМНУ)

10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038, тел.: (044) 275 04 02,
факс: (044) 275 21 18, E-mail: secretar@ifp.kiev.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НІФП НАМНУ,
академік НАМН України
д-р мед. наук, професор

Ю. І. Фещенко

15.12.2020.

ЗВІТ

ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ

за договором № 33.ПЗ/2020/307 від 15.01.2020.

РОЗРОБИТИ АЛГОРИТМ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ
ГІПЕРЧУТЛИВОСТІ ДО ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ПРЕПАРАТІВ У ХВОРИХ
НА ТУБЕРКУЛЬОЗ ЛЕГЕНЬ
(остаточний)
А.18.01

Заст. директора з наукової та
науково-організаційної роботи,

д-р мед. наук, професор

Зав. лабораторією клінічної імунології,

д-р мед. наук, старш. наук. співроб.

В. М. Мельник

14.12.2020

О. М. Рекалова

14.12.2020

Рукопис закінчено 14 грудня 2020 р.

Результати цієї роботи розглянуто Вченою радою НІФП НАМНУ протокол від
15.12.2020 № 11

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 240 с., 71 табл., 5 рис., 4 дод., 108 джерел.

ГІПЕРЧУТЛИВІСТЬ, ДІАГНОСТИКА, ІМУНОЛОГІЯ, МЕДИКАМЕНТОЗНА НЕПЕРЕНОСИМІСТЬ, ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНІ ПРЕПАРАТИ, ТУБЕРКУЛЬОЗ

Об'єкт дослідження – 60 хворих на туберкульоз легень, 30 здорових осіб.

Мета роботи – підвищити ефективність діагностики гіперчутливості до протитуберкульозних лікарських засобів (ГПТП) шляхом вивчення імунологічних особливостей їх непереносимості у хворих на туберкульоз легень (ТБ).

Методи дослідження – клінічні, імунологічні, статистичні.

Установлено, що частота випадків ГПТП визначена *in vitro* різними імунологічними методами у хворих на ТБ з клінічними проявами непереносимості ліків складала: до рифампіцину у 75,0 % – 87,5 % хворих, ізоніазиду – у 87,5 % – 100,0 % хворих; етамбутолу – у 62,5 % – 87,5 % хворих, за активізацією імунологічних механізмів, які опосередковують чотири типи ГПТП, а саме I тип – за підвищенням рівнів триптази, загального IgE, специфічних IgE, активацією базофілів; II-III типи – за підвищенням рівнів специфічних IgA, IgM, IgG та ЦІК; IV тип – за позитивними зв'язками маркерів активації субпопуляцій Т-клітин, ІМЛ, РГАЛ з РСЕ.

Розроблені: «Спосіб діагностики гіперчутливості до протитуберкульозних препаратів у хворих на туберкульоз легень *in vitro*», застосування якого дозволяє підвищити точність діагностики ГПТП у хворих на ТБ на 25,5 %; «Технологія лабораторної діагностики реакцій гіперчутливості на медикаменти у хворих на туберкульоз легень», яка полягає у визначенні ГПТП за допомогою тесту РСЕ з розробкою програмного забезпечення для оптимізації роботи з аналізом результатів; «Технологія визначення імунологічних маркерів схильності до клінічних проявів алергічних реакцій на протитуберкульозні препарати у хворих на туберкульоз легень», яка дозволяє визначити схильність до ГПТП у хворих на ТБ при визначенні підвищених рівнів в крові загальних IgE, дрібних ЦІК та протитуберкульозних антитіл. Розроблений алгоритм лабораторної діагностики реакцій ГПТП у хворих на ТБ що дає змогу спрогнозувати ймовірність появи клінічних проявів алергії на рівні 66,7 – 83,3 %.

Інформація щодо впровадження: підготовлено 0 проектів нормативних документів, отримано 1 патент, опубліковано 0 монографій та посібників, 15 наукових робіт, 0 методрекомендацій, 0 посібників для лікарів, 1 інформаційний лист, підготовлено 1 нововведення, зроблено 1 наукову доповідь, проведено 0 курсів інформації та стажування, отримано 9 актів впровадження.

Сфера застосування – фтизіатрія, пульмонологія, імунологія.

Умови одержання звіту: за договором. НІФП НАМНУ, 10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038.